

Sygn. akt I C 191/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2014 roku

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: **SSR Małgorzata Hajduczenia**

Protokolant: Magdalena Kalata

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2014 roku w Bielsku Podlaskim

na rozprawie

sprawy z powództwa P. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.

przeciwko B. O.

o zapłatę kwoty 3544,71 złotych

Oddała powództwo.

Sygn. akt I C 191/14

UZASADNIENIE

Powód P.Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.domagał się zasądzenia od pozwanej B. O.kwoty 3544,71 złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu, tj. od 28 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając żądanie pozwu powoływał się na umowę bankową z dnia 22 kwietnia 2009 roku o numerze (...)zawartą pomiędzy pozwaną a (...) (poprzednio (...) Bank S.A.), na podstawie której pozwana otrzymała określoną w umowie kwotę pieniężną i zobowiązała się do jej zwrotu na warunkach precyzyjnie określonych w umowie. Podnosił, że strona pozwana nie wywiązała się z przyjętego na siebie zobowiązania wobec czego niespłacona kwota należności stała się wymagalna wraz z kwotą odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. Wywodził, że wobec niedotrzymania przez pozwaną warunków określonych w umowie, wierzyciel pierwotny wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty pieniężnej i jednocześnie poinformował, że w przypadku niewypełnienia obowiązków określonych w treści wezwania wierzytelność zostanie przelana na rzecz powoda. Powód podnosił, że pozwana nie dokonała zapłaty, stąd w dniu 27 lutego 2013 roku (...) (poprzednio (...) Bank S. A) zawarła z P.Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W.umowę przelewu wierzytelności, cedując na powoda całość praw i obowiązków wynikających z umowy z dnia 22 kwietnia 2009 roku. Powód podał, że na zadłużenie pozwanej, stanowiące wartość przedmiotu sporu składa się należność główna w wysokości 1688,18 złotych oraz skapitalizowane odsetki w wysokości 1856,53 złotych (stanowiące przejęte w drodze cesji wierzytelności odsetki wierzyciela pierwotnego naliczane zgodnie z postanowieniami umowy odpowiednio od niezapłaconej kwoty należności głównej wynikającej z w/w umowy oraz odsetki ustawowe naliczane przez stronę powodową) Według powoda dowodem istnienia oraz obowiązku spełnienia świadczenia ciążącego na stronie pozwanej jest wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej Nr (...)z dnia 16 stycznia 2014 roku.

Pozwana B. O. nie stawiała się na rozprawę i nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Poza sporem pozostaje, że powód P. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 27 lutego 2013 roku przejął od (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. prawa do wierzytelności określonych przedmiotową umową, w tym do wierzytelności objętej pozwem (k.8-11, k. 12).

W dniu 16 stycznia 2014 roku strona powodowa wystawiła wyciąg z ksiąg rachunkowych i funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr (...), w którym oświadczyła, że w dniu w dniu 27 lutego 2013 roku nabyła od (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. wierzytelność wobec dłużniczki B. O., wynikającą z zawartej w dniu 22 kwietnia 2009 roku umowy kredytu o nr (...), zaś wysokość zobowiązania dłużniczki według stanu na dzień wystawienia niniejszego wyciągu wynosiła łącznie 3544,71 złotych, w tym należność główna 1688,18 złotych i odsetki 1856,53 złotych.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2012 roku poz. 1376 z późn. zm.) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

W myśl art. 509 § 1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. (§ 2).

W myśl natomiast art. 513 § 1 kc dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

W piśmiennictwie zauważono, że przy analizie stosunku dłużnik – cesjonariusz szczególnie uwidaczniają się dwie zasady, charakteryzujące ten stosunek. Pierwsza dotyczy nabycia przez cesjonariusza w drodze przelewu wierzytelności tylu praw, ile miał cedent. Wyraża to paremianemo in alium plus iuristransferre potest quam ipse habet. Cesjonariusz nie może więc żądać od dłużnika świadczenia w większym rozmiarze niż cedent. Druga zasada dotyczy sytuacji prawnej dłużnika, która nie może ulec pogorszeniu na skutek przelewu w stosunku do tej, jaką dłużnik miał przed przelewem (J. Mojak (w:) Kodeks..., s. 162; H. Ciepła (w:) Komentarz..., s. 595; B. Łubkowski (w:) Kodeks..., s. 1225). Z wierzytelnością po przelewie pozostają zatem związane wszystkie zarzuty dłużnika, które mogły być podnoszone w stosunku do poprzedniego wierzyciela (cedenta).

Wskazuje się na trzy rodzaje zarzutów: te, które przysługiwały dłużnikowi w stosunku do cedenta, zarzuty osobiste dłużnika oraz zarzuty dotyczące samej umowy cesji (nie będące zarzutami ani osobistymi, ani służącymi w stosunku do cedenta)

Powództwo podlegało oddaleniu.

W myśl art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Jeżeli chodzi o rozkład ciężaru dowodu, to powód powinien udowodnić fakty pozytywne, które stanowią podstawę jego powództwa tj. okoliczności prawo tworzące, a pozwany, jeżeli faktów tych nie przyznaje, ma obowiązek udowodnienia okoliczności niweczących prawo powoda.

W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, nie dawał podstaw do uznania, ażeby zaistniały przesłanki uzasadniające obciążenie pozwanej należnościami dochodzonymi pozwem a wynikającymi z wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu.

Wprawdzie pozwana nie zajęła stanowiska w sprawie, jednakże w aktach sprawy brak jest nie tylko umowy, regulaminu lub innych dokumentów, z których wynikają wierzytelności, na które powołuje się powód, ale także samego załącznika do umowy przelewu wierzytelności z dnia 21 czerwca 2011 roku, który obrazowałby, jakie wierzytelności strona powodowa nabyła na podstawie cesji. W kontekście powyższego, trudno przyjąć by powód w sposób należyty wykazał zasadność roszczenia, albowiem braki w zakresie dowodów uniemożliwiają Sądowi merytoryczną weryfikację wysokości i wymagalności dochodzonej pozwem należności, zarówno w zakresie wysokości należności głównej, jak i odsetek.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd na podstawie art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. prawo telekomunikacyjne (Dz.U.2004.171.1800), art. 509 § 1 i 2 kc w zw. z art. 6 kc orzekł jak w sentencji wyroku.

Z uwagi na to, że pozwana nie zajęła stanowiska w sprawie, wyrok na podstawie art. 339 § 1 kpc jest orzeczeniem zaocznym.

Zgodnie z art. 509 § 1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew) chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2).

W myśl art. 513 § 1 kc dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

W piśmiennictwie zauważono, że przy analizie stosunku dłużnik – cesjonariusz szczególnie uwidaczniają się dwie zasady, charakteryzujące ten stosunek. Pierwsza dotyczy nabycia przez cesjonariusza w drodze przelewu wierzytelności tylu praw, ile miał cedent. Wyraża to paremia *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet*. Cesjonariusz nie może, więc żądać od dłużnika świadczenia w większym rozmiarze niż cedent. Druga zasada dotyczy sytuacji prawnej dłużnika, która nie może ulec pogorszeniu na skutek przelewu w stosunku do tej, jaką dłużnik miał przed przelewem (J. Mojak (w:) Kodeks..., s. 162; H. Ciepła (w:) Komentarz..., s. 595; B. Łubkowski (w:) Kodeks..., s. 1225). Z wierzytelnością po przelewie pozostają zatem związane wszystkie zarzuty dłużnika, które mogły być podnoszone w stosunku do poprzedniego wierzyciela (cedenta). Wskazuje się na trzy rodzaje zarzutów: te, które przysługiwały dłużnikowi w stosunku do cedenta, zarzuty osobiste dłużnika oraz zarzuty dotyczące samej umowy cesji (nie będące zarzutami ani osobistymi, ani służącymi w stosunku do cedenta).

Zdaniem Sądu powództwo niniejsze winno ulec oddaleniu.

W myśl art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Jeżeli chodzi o rozkład ciężaru dowodu, to powód powinien udowodnić fakty pozytywne, które stanowią podstawę jego powództwa tj. okoliczności prawo tworzące, a pozwany, jeżeli faktów tych nie przyznaje, ma obowiązek udowodnienia okoliczności niweczących prawo powoda.

W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do uznania, ażeby zaistniały przesłanki uzasadniające obciążenie pozwanej należnościami dochodzonymi pozwem a wynikającymi z dokumentów przedstawionych Sądowi do oceny. Powód nie wykazał, bowiem dostatecznie, że służy mu wierzytelność wobec pozwanej. Powód powoływał się tu bowiem na bliżej nieokreśloną umowę bankową, której strona była pozwana, jednakże umowy tej, pomimo przedłużenia powodowi terminu do złożenia pisma przygotowawczego zawierającego ewentualnie wnioski dowodowe, nie przedstawił Sądowi do oceny.

Powyższe uniemożliwiło Sądowi weryfikację tego, czy w istocie powód nabył wierzytelność wobec pozwanej, jak też weryfikację jej istnienia, wysokości i wymagalności. Wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu dotyczy wierzytelności nabytej umową z dnia 14 grudnia 2012 roku. Fakt, że z mocy art. 194 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546 ze zm.) księgi rachunkowe funduszu sekurytyzacyjnego, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych nie powoduje jednak sam w sobie podstawy do uwzględnienia powództwa. Pamiętać, bowiem należy, że domniemanie prawne z art. 244 § 1 kpc w stosunku do wyciągu z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego odnosić się może co najwyżej do faktu nabycia przez fundusz konkretnej wierzytelności, nie obejmuje zaś samego faktu istnienia tej wierzytelności (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 11 grudnia 2012 roku w sprawie I ACa 652/12).

Samo dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Organy funduszu nie mają wystarczających kompetencji do zbadania, czy nabywana wierzytelność faktycznie istnieje. Należy pamiętać, że fundusze mogą nabywać wierzytelności od różnych podmiotów. Nadmierne rozszerzenie domniemania wynikającego z art. 194 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych prowadziłoby do pogorszenia sytuacji dłużników (lub domniemanych dłużników) względem funduszy. Regulacja przewidziana w tym przepisie stanowi wyjątek od zasady swobodnej oceny dowodów i podlega ścisłej wykładani. O ile należy przyjąć, że wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu potwierdza fakt dokonania cesji (nabycia wierzytelności), o tyle do wykazania skuteczności tego nabycia w świetle prawa cywilnego lub szerzej - do wykazania istnienia wierzytelności w razie zaprzeczenia przez pozwanego jej istnieniu, konieczne jest przedstawienie przez fundusz odpowiednich dowodów (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 7 października 2009 roku, sygn. akt III CZP 65/09).

Stosownie do treści art. 339 § 1 i 2 kpc jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą chyba, że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W sprawie niniejszej pozwana, co prawda nie zaprzeczyła istnieniu wierzytelności, bowiem nie zajęła w sprawie stanowiska w ogóle, jednakże zdaniem Sądu przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne budzą uzasadnione wątpliwości, co uniemożliwiało wydanie wyroku zaocznego uwzględniającego roszczenie. Wątpliwości te powoduje w szczególności brak wykazania istnienia wierzytelności wobec pozwanej, jak też tego, czy jest ona wymagalna i w jakim zakresie.

Oceny tej nie zmienia również treść umowy cesji wierzytelności z dnia 14 grudnia 2012 roku (k.8-11). Należy zauważyć, że zgodnie z przepisem art. 516 kc zbywca wierzytelności ponosi względem nabywcy odpowiedzialność za to, że wierzytelność mu przysługuje. Oznacza to, że samo oświadczenie cedenta nie może być wyłącznym dowodem potwierdzającym wymagalność wierzytelności przysługującej powodowi, skoro ustawodawca przewidział odpowiedzialność cedenta za wady prawne cedowanej wierzytelności, w tym w zakresie zarówno faktu istnienia wierzytelności, jak i rozmiaru określonego w umowie. Jeśli natomiast przesłanki i zasady odpowiedzialności zbywcy wierzytelności nie są określone w przepisach regulujących stosunek wewnętrzny, zasadne jest zastosowanie w tym zakresie przepisów regulujących odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 i n. kc); tak też K. Zagrobelny (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2006, s. 891; H. Ciepła (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. I, 2006, s. 670.

W tym stanie rzeczy należało uznać, iż w przedmiotowej sprawie, wobec nie przedstawienia Sądowi umowy stanowiącej przedmiot cesji, Sąd nie był w stanie dokonać merytorycznej weryfikacji wysokości i wymagalności dochodzonej pozwem należności, zarówno w zakresie wysokości należności głównej, jak i odsetek.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd na podstawie art. 509 §1 i 2 kc w zw. z art. 6 kc orzekł jak w sentencji wyroku. Z uwagi na niestawiennictwo pozwanej na rozprawie i nie zajęcie przez nią stanowiska w sprawie, sprawę rozstrzygnięto wyrokiem zaocznym.

Koszty procesu w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 kpc) w całości obciążą stronę powodową.

Sędzia